

Čís. 13818.

Pojišťovací smlouva.

Třebaže manžel podepsal pojistný návrh jen svým jménem, učinil tak i jménem manželky, zodpověděl-li otázku »jméno nebo firma návrhovatele« uvedením jmén obou manželů.

Okolnost, že se manžel spoluzavázal pojišťovací smlouvou, není na závadu tomu, by pojišťovací smlouva nebyla ve výkonu řádné správy manželčina jmění podle § 1238 obč. zák. uzavřena i za manželku.

Nedělitelnost pojistné sumy a pojistné premie v tomto případě.

Ke smluvené propadné lhůtě nelze přihlížeti z úřadu.

(Rozh. ze dne 4. října 1934, Rv I 2345/32.)

Žalující pojišťovna domáhala se na žalovaných manželích Petru a Marii H-ových, by byli uznáni povinnými zaplatiti žalobkyni rukou společnou a nerozdílnou premii za pojištění proti povinnému ručení z dopravy automobilem. Žalovaní namítli mimo jiné, že žalovaná Marie H-ová nepodepsala pojišťovací návrh a že proto není z pojišťovací smlouvy zavázána. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Nepřípustnou novotou je tvrzení, že, i kdyby smlouva byla platně vznikla, zanikla tím, že do tří měsíců po splatnosti nebyla premie vymáhána. Ustanovení §§ 28 a 42 poj. zák. čís. 501/1917 ř. z. nenabyla dosud moci (nař. čís. 652/1919 sb. z. a n.). Nebyl proto procesní soud povinen k promlčení přihlížeti z úřadu (§ 1501 obč. zák.). Chtěla-li žalovaná strana uplatňovati námitku promlčení, měla ji přednésti v první stoličce. Jako nesprávné právní posouzení věci vytýkají odvolatelé, že žalovaná nepodepsala pojišťovací návrh, ač podle pojišťovací smlouvy vyžaduje se písemná forma všech projevů, že i zmocnění žalovaného žalovanou muselo by býti vyjádřeno písemně, podle notářského řádu docela i notářským spisem, že žalovaný přičinil jen jeden podpis, který nemůže býti považován za dva podpisy a za závazný projev jménem dvou osob a mimo to žalovaný nepodepsal se jako plnomocník, nýbrž svým jménem, takže plnomocenství k uzavření pojistky podle § 1238 obč. zák. nelze dovozovati. Je správné, že pro všechna oznámení a prohlášení, jež má učiniti pojistník nebo osoba třetí proti pojišťovateli, platí písemná forma (čl. 9 poj. podm.). Těto podmínce je učiněno zadost, je-li zjištěno, že pojišťovací návrh byl vyplněn v přítomnosti obou žalovaných a žalovaným podepsán. Aby zmocnění žalovaného žalovanou bylo vykázáno písemnou formou, nebo dokonce notářským spisem, pro to není opory v zákoně. Byli-li v pojišťovacím návrhu označeni jako pojistníci oba žalovaní, stalo se toto oznámení proti pojišťovateli písemnou formou. Procesní soud má prokázáno, že smlouvu uzavřel žalovaný jednak za sebe, jako provozovatel autodopravy, jednak za spolužalovanou, jakožto majitelku auta, která s uzavřením pojišťovací smlouvy souhlasila a k jejímu uzavření též svého žalovaného muže splnomocnila. Toto zjištění není odvoláním nijak vyvráceno. I kdyby však nebylo splnomocnění zjištěno, byl žalovaný stejně jako správce jmění své manželky, pokud neodporovala, oprávněn za ni poji-

šťovací smlouvu uzavřít. Automobil byl vlastnictvím žalované a k úkonům týkajícím se správy jmění patřilo též pojištění proti následkům ručební povinnosti a proti poškození automobilu (srv. rozh. nejv. s. čís. 6628 sb. n. s.). Nebylo třeba, aby žalovaný pojišťovací návrh podepsal dvakrát, jednak za sebe, jednak za žalovanou, stačilo, bylo-li z obsahu pojišťovacího návrhu zřejmo, že smlouva je uzavírána jménem obou žalovaných. Vytýkají-li odvolatelé, že není zákonného důvodu pro solidární závazek žalovaných, správně poukazuje žalobkyně v odvolacím sdělení, že se jedná o absolutní obchod ve smyslu čl. 271 čís. 3 obch. zák. a že tudíž závazek žalovaných jest posuzovati podle čl. 280 obch. zák., podle něhož převzetí závazku několika osobami, pokud to ve smlouvě výslovně nebylo vyloučeno, zakládá solidárnost dluhu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Vývody k dovolacímu důvodu § 503 č. 4 c. ř. s. nevyvracejí názor odvolacího soudu, že i proti žalované manželce Marii H-ové jest pojišťovací smlouva platná a závazná. Neboť, i když podepsal žalovaný manžel pojistný návrh jen svým jménem bez dodatku, že tak činí i za manželku, učinil tak i jménem jejím, an otázku, »jméno nebo firma návrhovatele« zodpověděl »H. Petr a Marie«, jak správně odvolací soud uvedl. I zásady rozhodnutí čís. 6628 sb. n. s., že manžel jest oprávněn učiniti návrh na pojištění automobilu manželčina, když mu správu jmění nevypověděla, jest v souzeném případě použití. Neboť, i když se spoluzavázal manžel pojišťovací smlouvou, nestal se závazek manželky bezúčelným, neboť byl učiněn v jejím zájmu a spadá rovněž pod řádnou správu manželčina jmění podle § 1238 obč. zák., ano tím bylo upevněno placení premií a následkem toho i nárok manželčin na náhradu odškodného při dostavení se pojistné příhody. Výtku, že pojišťovací smlouva nemůže býti závaznou ani pro Petra H-a, poněvadž prý není vlastníkem auta, vyvrátil případně již odvolací soud, a pokud dovolatelé odvozují svůj mylný názor z toho, že se podle pojišťovacích podmínek zrušuje pojišťovací smlouva zcizením auta, nenabude-li pojistník do šesti měsíců nového vozidla a že proto k závazné pojišťovací smlouvě nemůže vůbec dojít, když pojistník nikdy vlastníkem nebyl, přehlíží, že jde o zvláštní smluvní ustanovení a že pojistník podle zákona o pojišťovací smlouvě může býti osobou rozdílnou od pojištěného a že smlouvy ve prospěch třetího jsou podle § 881 obč. zák. přípustné. Námitku, že žaloba jest vyloučena, nebyvši podána do tří měsíců od splatnosti premie, odmítl odvolací soud správně jako nepřipustnou novotu a třebaže nejde o promlčení, nýbrž o lhůtu průpadnou, nelze k námitce té přihlížeti z úřadu, poněvadž nejde o zákonnou, nýbrž o smluvní průpadnou lhůtu, které se může strana vzdáti. Solidární závazek žalovaných plyne z nedělitelnosti pojistné sumy a z nedělitelnosti pojistné premie, neboť zaplatil-li by jeden z několika pojistníků pojistivších společně touž věc jen část premie, a ostatní pojistníci jsou v prodlení s doplacením zbytku, nastává za předpokladů čl. 10 všeob. pojišťovacích podmínek ztráta celého nároku na pojistnou sumu, ana premie nebyla zaplacená plně. Rovněž tak jest pojišťovna sprostěna podle čl. 6 podmínek celého zá-

vazku, přivodí-li i jeden z pojistníků úmyslně ručební skutečnost nebo vznesení nároku třetí osobou. A naopak zaplatí-li jen jeden z pojistníků závčas celou premii nebo splní-li povinnosti uložené pojistníkům v čl. 8, článku 14 odst. a až 3 a článku 15 odst. 2 a 5, podmínek (článek 16), nemůže nastati ztráta nároku na pojištěnou sumu, bylo-li tím smluvním závazkům pojistníka vyhověno.

Čís. 13819.

Jednatel společnosti s r. o., jenž byl odsouzen pro přečin podle § 486 čís. 1 a 2 tr. zák., spáchaný tím, že, ač věděl, že společnost jest neschopná platiti, nové dluhy činil, dluhy platil a řízení vyrovnací včas nenavrhł, jest tomu, kdo, nemaje vědomí o insolventci, dodal společnosti zboží, které objednal její jednatel, ač již to neměl činiti pod trestní zodpovědností, práv náhradou škody vzniklé dodavateli tím, že obdržel za dodané zboží jen vyrovnací kvotu a se zbytkem vyšel na prázdno.

(Rozh. ze dne 4. října 1934, Rv II 907/32.)

Žalovaní byli jednatelem společnosti s r. o., jež dne 22. ledna 1930 žádala o vyrovnací řízení, které skončilo vyrovnáním na 47%. Žalovaní byli pak rozsudkem krajského soudu v J. jako trestního soudu ze dne 17. září 1931 uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti majetku podle § 486 čís. 1, 2 tr. zák. spáchaným tím, že jako jednatele společnosti s r. o., která byla dlužnicí více věřitelů, jednak na počátku roku 1929 z nedbalosti přivodili neschopnost této firmy k placení, jednak od počátku roku 1929 do ledna 1930 z nedbalosti věřitele jmenované firmy poškodili tím, že vědouce, že firma je neschopna platiti, činili nové dluhy, dluhy staré platili a nenavrhli včas vyrovnací řízení. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalující firma na žalovaných zaplacení 11.222 Kč 48 h a odůvodňovala žalobní prosbu tím, že dodala společnosti s r. o. na objednávku žalovaných jako jednatelů firmy dne 18. října 1929 pět velkosudů sádla za Kč 10.662.50 a dne 10. ledna 1930 pět velkosudů sádla za Kč 10.512.—. Při obou těchto dodávkách musili žalovaní věděti, že firma jest neschopná platiti a že pohledávky žalující strany za dodávky nebudou plně firmou uspokojeny a že tudíž žalobkyně bude odkázána na vyrovnací kvotu. Zavinění žalovaných tkví prý zejména v tom, že, ač neschopnost firmy k placení jim byla známa, neb aspoň známá býti musila, u žalobkyně činili objednávky a způsobili, že 53% pohledávky žalující strany nebylo firmou uhrazeno. Na základě tohoto přednesu navrhla žalobkyně, by žalovaní byli uznáni povinnými nahraditi jí dosud nezaplacených 53% z částek 10.662 Kč 50 h a 10.512 Kč, to jest 11.222 Kč 48 h. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Příčinná souvislost mezi trestným činem žalovaných a škodou žalující jest v tom, že byli odsouzeni pro přečin podle § 486 čís. 1 a 2 tr.